

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти

Кафедра психології особистості та соціальних практик

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Факультету психології,
соціальної роботи та спеціальної
освіти

Протокол № 2 від «15» березня 2023 р.

Голова Вченої ради

Наталія КЛІШЕВИЧ

ПРОГРАМА

АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

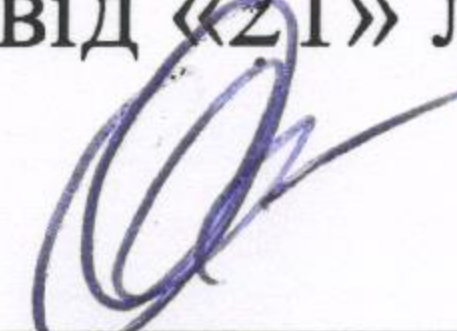
(назва форми підсумкової атестації)

спеціальності: 053 Психологія
(шифр, назва спеціальності)

рівня вищої освіти: першого (бакалаврського)

освітньої програми: 053.00.03 Психологія бізнесу та управління
(шифр, назва освітньої програми)

Схвалено на засіданні
кафедри психології особистості
та соціальних практик
Протокол № 2 від «21» лютого 2023 р.

Зав. кафедри Оксана СЕРГЄЄНKOBA

2022-2023 навчальний рік

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Опис програми. Програму атестаційного екзамену розроблено на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 053 Психологія та Положення «Про організацію освітнього процесу у Київському університеті імені Бориса Грінченка».

Атестаційний екзамен є формою атестації, передбаченої чинними навчальними планами та проводиться для встановлення відповідності рівня науково-теоретичної та практичної підготовки студентів освітньо-кваліфікаційним характеристикам фахівців першого (бакалаврського) освітнього рівня, спеціальності 053 Психологія, освітньої програми 053.00.03 Психологія бізнесу та управління.

Професійна підготовка психологів вимагає сформованості у випускників базових уявлень і знань з різних галузей психології, розвинутих практичних та дослідницьких навичок, здатності до системного мислення, до аналізу професійної ситуації, особистісно-етичних якостей, професійної відповідальності, високого рівня комунікації, професійної та просвітницької культури.

Випускник повинен мати теоретичні знання з базових курсів психології та сформовані компетентності з прикладних навчальних дисциплін, обсяг яких визначається змістом запропонованої програми.

Розроблені тести до атестаційного екзамену відповідають змісту робочих навчальних програм дисциплін, які виносяться на державну атестацію, згідно з ухвалою кафедри психології особистості та соціальних практик (Протокол № 2 від 21 лютого 2023 р.) та формуються на компетентнісних засадах.

Метою комплексного кваліфікаційного екзамену є встановлення відповідності рівня науково-теоретичної та практичної підготовки випускників освітньо-кваліфікаційним характеристикам фахівців першого (бакалаврського) освітнього рівня спеціальності 053 Психологія

Завдання випробування:

1. Визначити у випускників рівень їх теоретичної підготовки з загальної психології, психології особистості, психологія бізнесу та підприємництва, психології управління, а також психологічного консультування та психокорекції; володіння основними психологічними термінами та розуміння їх сутності.
2. Оцінити вміння вступників аналізувати, співставляти та пояснювати психічні явища, розпізнавати психологічні проблеми бізнесу та управління, пропонувати шляхи їх розв'язання.
3. Встановити рівень знань з психологічного консультування та розуміння особливостей їх професійного використання.
4. З'ясувати наявність у випускників умінь застосування набутих знань з психології у психокорекційній практиці.

Форма проведення іспиту – тестова.

Тривалість іспиту – 1 година 20 хвилин.

Критерії оцінювання: тест оцінюється за 100 бальною шкалою.

Критерії оцінювання знань випускника

Кількість балів (max - 100)	Критерії
90-100	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
82-89	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.
75-81	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
69-74	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
60-68	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, за слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
1 – 59	Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

ПРОГРАМА
атестаційного екзамену
для спеціальності 053 «Психологія»,
освітнього рівня: першого(бакалаврського),
освітньої програми 053.00.03 Психологія бізнесу та управління.

Загальна психологія

Психіка як властивість високоорганізованої живої матерії. Свідомість як вищий рівень психічного відображення і саморегуляції людини. Самосвідомість і “Я-концепція”. Загальна психологічна характеристика діяльності, її структура і види.

Поняття про відчуття. Фізіологічні механізми відчуття. Класифікація та властивості відчуттів. Поняття про сприйняття. Фізіологічні механізми сприйняття. Основні властивості сприйняття. Пам’ять як психічний процес. Основні види і процеси пам’яті. Типи запам’ятовування. Прийоми ефективного запам’ятовування. Поняття про уяву. Види уяви. Механізми створення образів уяви. Поняття про мислення. Природа мислення та його різновиди. Розумові дії та операції мислення. Форми мислення. Поняття про увагу. Основні види уваги. Характеристика властивостей уваги.

Поняття про волю. Вольові властивості особистості. Фізіологічні і мотиваційні аспекти вольових дій. Структура вольової дії та аналіз її компонентів. Поняття про емоції та почуття. Види емоцій. Види почуттів.

Поняття про спрямованість особистості. Компоненти спрямованості особистості. Поняття про здібності людини. Класифікація здібностей. Рівні розвитку здібностей. Задатки і здібності. Обдарованість. Майстерність. Талант. Геніальність. Поняття про темперамент. Фізіологічні основи темпераменту. Типи темпераменту. Поняття про характер. Закономірності формування характеру. Взаємозв’язок характеру і темпераменту.

Рекомендована література:

1. Бородій Д. І. Загальна психологія: психічні процеси: навчально-методичний посібник / Д. І. Бородій. – Львів, 2018. – 166 с.

2. Москалець В. П. Загальна психологія [текст]: підручник. / В. П. Москалець. – К: Ліра, 2020. – 564 с. URL: <https://lira-k.com.ua/preview/12628.pdf>

3. Савчин М. В. Загальна психологія: підруч. / М. В. Савчин. – Київ: ВЦ «Академія», 2020. – 344 с.

4. Сергеєнкова О. П. Загальна психологія: навч. посіб. / О. П. Сергеєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова, О. В. Пасека. – Київ: Центр навчальної літератури, 2019. – 296 с.

5. Скрипченко О. В. Загальна психологія: підручник. [Електронний ресурс]: URL: <https://westudents.com.ua/knigi/505-zagalna-psihologiya-skripchenko-ov-.html>

Психологія особистості

Поняття про особистість. Взаємозв'язок понять «індивід», «особистість» та «індивідуальність». Підходи до психологічного тлумачення особистості, її структури та чинників формування у різних психологічних концепціях. Класичний психоаналіз (З. Фройд). Проблема особистості в індивідуальній психології (А. Адлер). Аналітична теорія особистості та концепції типу особистості (К. Юнг). Его-теорія особистості (Е. Еріксон). Особистість в гуманістичному психоаналізі Е. Фромма. Теорія наuczіння Б. Скіннера. Соціально-когнітивна теорія особистості А. Бандури. Феноменологічна теорія особистості К. Роджерса. Гуманістична концепція А. Маслоу. Проблема особистості в логотерапії В. Франкла. Теорія особистості Г. Олпорта. Теорія рис Р. Кеттелла. Концепція особистісних конструктів (Дж. Келлі). Теорія особистості у працях Г. Костюка.

Особистість як суб'єкт соціальних відносин. Поняття та зміст соціалізації особистості. Інститути та агенти соціалізації особистості. Етапи та структура процесу соціалізації. Первинна та вторинна соціалізація. Сфери та механізми соціалізації. Специфіка входження особистості в групу (фаза адаптації, індивідуалізації, інтеграції). Структура взаємовідносин у малій соціальній групі. Групова динаміка та групові процеси. Механізми групової динаміки. Групова згуртованість. Соціальний статус. Соціальна позиція. Соціальна роль. Соціальна установка як регулятор соціальної поведінки.

Особистість у життєвому просторі. Поняття спілкування, його зміст, цілі та функції. Види та індивідуальні типи спілкування. Перцептивна сторона спілкування. Механізми та бар'єри взаєморозуміння. Комунікативна сторона спілкування. Одиниці комунікативного процесу. Чинники ефективності спілкування. Психологічні особливості вербальної комунікації. Невербальні засоби спілкування. Конфлікт як феномен взаємодії. Причини, динаміка та структура конфлікту. Стратегії поведінки учасників конфлікту. Міжособистісний вплив, його стратегії та види. Механізми психологічного впливу: переконання, зараження, навіювання, наслідування.

Рекомендована література:

1. Долинська Л. В. Психологія конфлікту: навчальний посібник / Л. В. Долинська, Л. П. Матяш-Заяць. – Київ: Каравела, 2019. – 304 с.
2. Москалець В. П. Психологія особистості: навч. посіб / В. П. Москалець. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 262 с.
3. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностай, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін.; за ред. М. М. Слюсаревського. – Київ: Талком, 2018. – 580 с.
4. Психологія спілкування-підручники для студентів онлайн [Електронний ресурс]. URL:https://stud.com.ua/49628/psihologiya/psihologiya_spilkuvannya
5. Столяренко О. Б. Психологія особистості / О. Б. Столяренко. – Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2011. – 220 с.

6. Титаренко Т. М. Сучасна психологія особистості : навчальний посібник / Т. М. Титаренко. – Київ: Каравела, 2013. – 372 с.

Психологія бізнесу та підприємництва

Економічна діяльність як особливий вид діяльності людини. Класифікація видів економічної діяльності. Змістові характеристики економічної поведінки особистості та її типологія. Особистість і гроші. Економічне мислення. Економічні знання, економічна освіта, економічна компетентність особистості. Формування економічної компетентності. Психолог і психологія в сфері бізнесу.

Організаційна психологія в діяльності бізнес-структур. Методи організаційної психології, їх специфіка. Визначення та основні характеристики організації. Організаційна структура і процеси. Організаційний розвиток та зміни в організації. Складові елементи та типи організаційної культури. Психологічні характеристики корпоративної моделі в організації. Соціально-психологічний клімат в організації. Практики психологічного супроводу особистості в організації. Проблема формування позитивного іміджу організацій.

Підприємницька активність особистості Психологічні детермінанти підприємництва як особистісної риси людини. Індивідуально-особистісні риси підприємця. Інноваційність та соціальна відповідальність особистості. Типологія підприємців. Кар'єрний успіх у підприємницькій діяльності. Види та елементи підприємницької культури та ділова етика. Професійні деформації. Причини та наслідки професійного вигорання. Стрес та стресори в бізнес-професіях. Джерело підприємницьких ризиків. Стрес-менеджмент в управлінні організаціями. Психологічна допомога суб'єктам бізнесу та підприємницької діяльності.

Психологічні фактори споживацького світосприйняття особистості Феномен конс'юмеризму. Проблеми дослідження мотивації покупця в маркетингу. Психологічний профіль споживача. Розвиток потреб в умовах ринку. Моделі купівельної поведінки. Іміджи та бренди як предмет соціальних потреб. Психічні процеси в рекламній комунікації. Психологічна ефективність реклами. Психологічні послуги маркетингу та реклами.

Рекомендована література:

1. Гой І. В. Підприємництво: навч. посіб. / І. В. Гой, Т. П. Смелянська. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 368 с.
2. Гупаловська В. А. Психологія реклами [Текст]: навч. посіб. / В. А. Гупаловська: Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Л. : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. – 384.
3. Мельников А. М. Основи організації бізнесу [текст]: навч. посіб. / за заг. ред. А. М. Мельникова [А.М. Мельников, О.А. Коваленко, Н.Б. Пундяк] – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 200 с.
4. Педько А.Б. Основи підприємництва і бізнес-культури : навч. пос. / А. Б. Педько. – К.: «Центр навчальної літератури», 2019. – 168 с.

5. Карпов А. В. Організаційна психологія [Електронний ресурс]. URL: https://stud.com.ua/60425/psihologiya/organizatsiyna_psihologiya

Психологія управління

Поняття «управління». Психологія управління як наука, її об'єкт і предмет. Методи психології управління. Сучасні теорії управління, школи менеджменту. Структури та рівні управління в організаціях. Менеджер, його основний продукт. Управлінська діяльність менеджерів. Функціональні групи управлінців та сутність їх діяльності. Психологія управління основними процесами в організації для забезпечення її ефективності. Сутність, роль і місце організації в управлінні. Класифікація та психологічний зміст функцій управління в організаціях. Процес прийняття управлінських рішень.

Процеси мотивування персоналу, основні теорії мотивації. Психологія конфліктних процесів в організаціях та шляхи їх розв'язання. Комунікаційні процеси в організації, їх психологічне забезпечення. Психологія особистості в управлінні. Індивідуально-психологічні, психофізіологічні властивості особистості та їх урахування в системі управління. Психологія керівництва та лідерства. Психологія особистості керівника. Управлінські ролі керівників. Психологічні особливості стилів керівництва. Психологія лідерства. Типи лідерів у різних групоутвореннях. Поняття відповідальності і влади.

Рекомендована література:

1. Власова О. І. Соціальна психологія рганізацій і управління: підручник для студ. гуманітарних фак-тівун-тів / О. І. Власова, Ю. В. Ніконенко. – К.: Центр навчальної літератури, 2017. – 396 с.

2. Гуторова О.О. Менеджмент організацій / О.О. Гуторова. – Х. : ХНАУ, 2017. – 267 с.

3. Прищак М.Д. Психологія управління в організаціях / М.Д. Прищак, О.Й. Лесько. – Вінниця: ВНТУ, 2016. – 150 с.

URL:https://shron1.chtyvo.org.ua/Pryschak_Mykola/Psykholohiia_upravlinnia_v_orhanizatsii.pdf

4. Угрин О. Г. Психологія управління: практичний посібник / О. Г. Угрин – Львів: ЛьвДУВС, 2017. – 164 с.

Психологічне консультування та психокорекція

Поняття, принципи та завдання психологічного консультування. Загальні вимоги до особистості консультанта. Консультативний контакт та його складники. Особливості комунікації в психологічному консультуванні. Організація психологічного консультування. Етапи психологічного консультування. Види та техніки психологічного консультування. Консультування з проблем емоційно-особистісного розвитку особистості. Особливості сімейного консультування. Психолого-педагогічне консультування. Консультування з проблем подолання кризових станів. Консультативна робота в сфері організаційної психології.

Етапи психокорекційної роботи. Засоби та техніки психокорекції. Форми психокорекції. Методи психокорекції. Технологія розробки психокорекційних програм різних видів. Основні принципи складання психокорекційних програм. Вікові аспекти психокорекційної роботи. Психокорекційна робота із дітьми. Основні психологічні причини порушень у родинному вихованні, шляхи їх корекції. Корекція емоційно-особистісної сфери і поведінки. Корекція міжособистісних відносин. Синдром професійного вигорання та способи його подолання. Корекція стосунків у колективі, соціально-психологічного клімату в організації та управлінської взаємодії.

Рекомендована література:

1. Андрушко Я. С. Психокорекція: навч.-метод. Посібник / Я. С. Андрушко. – Львів : ЛьвДУВС, 2017. – 212 с.
2. Васьківська С. В. П'ять вимірів психологічного консультування: Навч. Посібник / С. В. Васьківська. – К.: Ніка-Центр, 2019. – 400с.
3. Кузікова С. Б. Основи психокорекції: Навчальний посібник / С. Б. Кузікова. – К.: Академвидав, 2012. – 320 с.
4. Максименко С. Д. Практикум із групової психокорекції: підручник / С. Д. Максименко, О. О. Прокоф'єва, О. В. Царькова, Я. В. Цехмістер, О. В. Кочкурова. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. – 752 с.
5. Панок В. Г. Основи психологічної допомоги: теорія та практика психоконсультування: навч. посібник / В. Г. Панок, Я. В. Чаплак, Я. Ф. Андрєєва / за заг. ред. В. Г. Панка, І. М. Зварича. – Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2019 рік. – 384 с.

URL: <https://www.academia.edu/42197502/%D0%9E%D1%81%D0%BD%>